

החובל פרק שמיני בבא קמא

צב.

עין משפט נר מצוה

יכול אפי' מעולה דמיס. לקורה יותר מפירות יהא סרק קודם לו: **ה"ל רב.** מיעט הקדמה: **מקוריהו.** מקור שלהן ועיקרן (ט) ל"א הבא לי קור שהוא רך לאכול וגדל סביב שרשיו כלומר כלה עיקרם מפני שמפסיד ונאכל את הקור: **גופני קני דיקני.** מדמי היין יכולין אלו לקנות קרקעות ואילו דקלי לא קני גופני אין שבחן עולה אלא לדבר מועט: **בתנאי' אע"פ שהוא נוסף לו כו'. סתמא היא ולא ר' עקיבא קאמר לה: על מנה נפטור.** בזמנ' (ג) מפרש לה: **גב' כל אלו שאמרו סלע מנה ומתאים וד' מאות דמי זושט הן: אצל לער.** שדואג על זושטו אינו נמחל לו: **שהיה לו לנמור.** דרך ארץ ולא למד מדקאמר ליה רחמנא נביא הוא דמשמע אין ממש צדצדיק ורואי אמה ליהרג: **שנכס זרע.** שזמני אשה לא יכולה לפלוט: **פי טעמא.** קצב הגדולים לפנות: **פקד.** מדלג כתיב ויפקד את שרה וכתיב פקד משמע פקד כער תחילה לאצטריך: **בדידי הוולא לני כרצא.** קוף הגדל אצל הכרוב כשצא לעקרו פעמים שנעקר הכרוב עמו ונמלא לוקה בשצילו. כלומר שכני רשע לוקין עמו: **כולנס פשעס.** אף הנביא במשמע: **עד אנה מאנסא.** ומשה ואהרן כלל: **אוסס שפופלו שמוסס.** צנרת משה' דן זבולון גד ואשר ונפתלי הודיעך הכמוז שחלשים שצבולון היו וצריך חיזוק לפיכך כפל את שמוסס לחוקס ואותן הביא יוסף לפני פרעה כדי שלא יצורו אותם להיות רשע לוקין עמו: **כולנס פשעס.** כל השצטים יאלו עצמותיהם ממנצרים ונקברו בצרך ישראל שנאמר והעליתם את עצמותי מזה אתכם (שמות יג) משמע שאף עצמותם הטלו ולא נכתב יוסף אלא להודיעך שצחו של משה שכל ישראל נמסקין צדיק והוא עסק צננות: **מגוגלין צארו.** לא היה שלדו קיימת ומחברת מפני ניוו דקאמר ליה ליעקב אס ל' אציאנו אליך ומטאמי לך כל הימים (בראשית מג) ואע"פ שנתקיים התנאי נפקא לן במסכת מכות (דף י"א): **קוללת חסס אפי' על נמאי היא צאה: מי גרס לראובן כו'.** מדרש אגדה הוא צנחנאומס מכיון שהודה יהודה ואמר לזקק מנשי עמד לראובן ואמר אני צנלתי יועי אבי: **לשפא.** נכנס כל עמס ונתחצר למקומו ששף משס. **לשפא אשליייה שדו"א בלע"ז** כנו שף מדוכתיה (סולין דף מ"ג): **אליבא דהלנסא.** לא היה מסמיעא מילתא למימר מילתא דתהוי הלכתא כותיה: **לא הוס סלקא ליה.** כלומר לא היה עולה צידו למימר שמתתא אליבא דהלכתא: **הסלון והכנורין נותנין לפסן.** והעשירים לא היו נותנין קלתומיהן לכהן: **נצרים.** שצטים: **וטמא**

יכול אפילו מעולה בדמים ת"ל רב שמואל אייתי ליה אריסיה תמרי אכיל מעים בהו מעמא דחמרא א"ל מאי האי ביני גופני קיימי אמר מכחשי בחמרא כולי האי למחר אייתי לי מקוריהו: **רב חסדא הוא האלי בי גופני אמר ליה לאריסיה עקרינהו גופני קני דקלי דקלי לא קני גופני: בתנאי' אע"פ שהוא נותן לו אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר ועתה השב אכורי שנאמר ויתפלל אברהם אל האלהים וירכא אלהים את אבימלך וגו' האומר סמא את עיני קטע את ידי שבר את רגלי חייב הע"מ לפטור חייב ה"ק רע את כסותי שבר את כדי חייב ה"ע"מ לפטור פטור העשה בן לאיש פלוני על מנת לפטור חייב בין בגופו בין בממונו: **גב' ת"ר כל אלו שאמרו דמי בושחו אבל צערו אפי' הביא כל אילי נביות שבעולם אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר והשב אשת האי"ש כי נביא הוא ויתפלל בערך דאשת נביא בעי אהדורי אשת אחר לא בעי אהדורי אמר רבי שמואל בר אשת האיש מכל מקום ודאמר ת"ר הגוי גם צדיק תהרוג הלא הוא אמר לי אחותי היא והיא גם היא אמרה אחי הוא נביא הוא וכבר לימד אכסנאי שבא לעיר על עסקי אכילה ושתיה שואלין אותו או על עסקי אשתו שואלין אותו אשתך היא אחותך היא מכאן לבן נח שנהרג שהיה לו ללמוד ולא למד: **כי עצר עצה ה' אמר ר' אלעזר שתי עצירות הללו למה אחת באיש שכבת זרע שתים באשה שכבת זרע ולידה במתניתא תנא שתים באיש שכבת זרע וקטנים שלשה באשה שכבת זרע וקטנים ופי שבעת ארבעה באשה שכבת זרע ולידה וקטנים ופי שבעת: **בעד כל רחם אמרי דבי ר' ינאי אפילו תרנגולת של בית אבימלך לא הטילה ביצתה א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה א"ל דכתיב ויה' שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו (וגו') וכתיב ויה' פקד את שרה כאשר אמר וגו' כאשר אמר אברהם אל אבימלך אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי בהדי הוצא לקי כרבא א"ל דכתיב למה תריבו אלי כלכם פשעתם בי נאם ה' אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא **עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי אמר ליה רבא לרבה בר מרי כתיב ומוקצה אחיו לקח חמשה אנשים מאן נינהו חמשה א"ל הכי א"ר יוחנן אותן שהוכפלו בשמות יהודה נמי איכפולי מיכפל אמר ליה למילתיה הוא דאיכפל דאמר ר' שמואל בר נחמני רבי יוחנן מאי דכתיב ויהי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר ואת ליהודה כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון עד שבא משה ובקש רחמים אמר לפניו רבונו של עולם מי גרם לראובן שיוודה יהודה (ב) מיד שמע ה' קול יהודה על איבירה לשפא לא הווי קא מסקי למתיבתא דרקייעא ואל עמו תביאנו לא הווי ידע מאי קאמרי רבנן ולמשרך בהדי רבנן וידיו רב לו לא הווי סליק ליה שמעתתא אליבא דהלכתא עניותא אמר ליה דתנן עשירים מכיארן בכורים בקלותות של זהב ושל כסף ועניים בסלי נצרים אמר ערבה קלופה הסלים והכבירים נותנים לכהנים אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא**********

אשתי אברהם א"ל אבימלך. לאור צנחנאומס שצדק תהרגו הלא הוא אמר לי אחתי היא והיא גם היא אמרה אחי הוא נביא הוא וכבר לימד אכסנאי שבא לעיר על עסקי אכילה ושתיה שואלין אותו או על עסקי אשתו שואלין אותו אשתך היא אחותך היא מכאן לבן נח שנהרג שהיה לו ללמוד ולא למד: **כי עצר עצה ה' אמר ר' אלעזר שתי עצירות הללו למה אחת באיש שכבת זרע שתים באשה שכבת זרע ולידה במתניתא תנא שתים באיש שכבת זרע וקטנים שלשה באשה שכבת זרע וקטנים ופי שבעת ארבעה באשה שכבת זרע ולידה וקטנים ופי שבעת: **בעד כל רחם אמרי דבי ר' ינאי אפילו תרנגולת של בית אבימלך לא הטילה ביצתה א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה א"ל דכתיב ויה' שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו (וגו') וכתיב ויה' פקד את שרה כאשר אמר וגו' כאשר אמר אברהם אל אבימלך אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי בהדי הוצא לקי כרבא א"ל דכתיב למה תריבו אלי כלכם פשעתם בי נאם ה' אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא **עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי אמר ליה רבא לרבה בר מרי כתיב ומוקצה אחיו לקח חמשה אנשים מאן נינהו חמשה א"ל הכי א"ר יוחנן אותן שהוכפלו בשמות יהודה נמי איכפולי מיכפל אמר ליה למילתיה הוא דאיכפל דאמר ר' שמואל בר נחמני רבי יוחנן מאי דכתיב ויהי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר ואת ליהודה כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון עד שבא משה ובקש רחמים אמר לפניו רבונו של עולם מי גרם לראובן שיוודה יהודה (ב) מיד שמע ה' קול יהודה על איבירה לשפא לא הווי קא מסקי למתיבתא דרקייעא ואל עמו תביאנו לא הווי ידע מאי קאמרי רבנן ולמשרך בהדי רבנן וידיו רב לו לא הווי סליק ליה שמעתתא אליבא דהלכתא עניותא אמר ליה דתנן עשירים מכיארן בכורים בקלותות של זהב ושל כסף ועניים בסלי נצרים אמר ערבה קלופה הסלים והכבירים נותנים לכהנים אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא******

אשתי אברהם א"ל אבימלך. לאור צנחנאומס שצדק תהרגו הלא הוא אמר לי אחתי היא והיא גם היא אמרה אחי הוא נביא הוא וכבר לימד אכסנאי שבא לעיר על עסקי אכילה ושתיה שואלין אותו או על עסקי אשתו שואלין אותו אשתך היא אחותך היא מכאן לבן נח שנהרג שהיה לו ללמוד ולא למד: **כי עצר עצה ה' אמר ר' אלעזר שתי עצירות הללו למה אחת באיש שכבת זרע שתים באשה שכבת זרע ולידה במתניתא תנא שתים באיש שכבת זרע וקטנים שלשה באשה שכבת זרע וקטנים ופי שבעת ארבעה באשה שכבת זרע ולידה וקטנים ופי שבעת: **בעד כל רחם אמרי דבי ר' ינאי אפילו תרנגולת של בית אבימלך לא הטילה ביצתה א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה א"ל דכתיב ויה' שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו (וגו') וכתיב ויה' פקד את שרה כאשר אמר וגו' כאשר אמר אברהם אל אבימלך אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי בהדי הוצא לקי כרבא א"ל דכתיב למה תריבו אלי כלכם פשעתם בי נאם ה' אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא **עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי אמר ליה רבא לרבה בר מרי כתיב ומוקצה אחיו לקח חמשה אנשים מאן נינהו חמשה א"ל הכי א"ר יוחנן אותן שהוכפלו בשמות יהודה נמי איכפולי מיכפל אמר ליה למילתיה הוא דאיכפל דאמר ר' שמואל בר נחמני רבי יוחנן מאי דכתיב ויהי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר ואת ליהודה כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון עד שבא משה ובקש רחמים אמר לפניו רבונו של עולם מי גרם לראובן שיוודה יהודה (ב) מיד שמע ה' קול יהודה על איבירה לשפא לא הווי קא מסקי למתיבתא דרקייעא ואל עמו תביאנו לא הווי ידע מאי קאמרי רבנן ולמשרך בהדי רבנן וידיו רב לו לא הווי סליק ליה שמעתתא אליבא דהלכתא עניותא אמר ליה דתנן עשירים מכיארן בכורים בקלותות של זהב ושל כסף ועניים בסלי נצרים אמר ערבה קלופה הסלים והכבירים נותנים לכהנים אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא******

אשתי אברהם א"ל אבימלך. לאור צנחנאומס שצדק תהרגו הלא הוא אמר לי אחתי היא והיא גם היא אמרה אחי הוא נביא הוא וכבר לימד אכסנאי שבא לעיר על עסקי אכילה ושתיה שואלין אותו או על עסקי אשתו שואלין אותו אשתך היא אחותך היא מכאן לבן נח שנהרג שהיה לו ללמוד ולא למד: **כי עצר עצה ה' אמר ר' אלעזר שתי עצירות הללו למה אחת באיש שכבת זרע שתים באשה שכבת זרע ולידה במתניתא תנא שתים באיש שכבת זרע וקטנים שלשה באשה שכבת זרע וקטנים ופי שבעת ארבעה באשה שכבת זרע ולידה וקטנים ופי שבעת: **בעד כל רחם אמרי דבי ר' ינאי אפילו תרנגולת של בית אבימלך לא הטילה ביצתה א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה א"ל דכתיב ויה' שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו (וגו') וכתיב ויה' פקד את שרה כאשר אמר וגו' כאשר אמר אברהם אל אבימלך אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי בהדי הוצא לקי כרבא א"ל דכתיב למה תריבו אלי כלכם פשעתם בי נאם ה' אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא **עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי אמר ליה רבא לרבה בר מרי כתיב ומוקצה אחיו לקח חמשה אנשים מאן נינהו חמשה א"ל הכי א"ר יוחנן אותן שהוכפלו בשמות יהודה נמי איכפולי מיכפל אמר ליה למילתיה הוא דאיכפל דאמר ר' שמואל בר נחמני רבי יוחנן מאי דכתיב ויהי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר ואת ליהודה כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון עד שבא משה ובקש רחמים אמר לפניו רבונו של עולם מי גרם לראובן שיוודה יהודה (ב) מיד שמע ה' קול יהודה על איבירה לשפא לא הווי קא מסקי למתיבתא דרקייעא ואל עמו תביאנו לא הווי ידע מאי קאמרי רבנן ולמשרך בהדי רבנן וידיו רב לו לא הווי סליק ליה שמעתתא אליבא דהלכתא עניותא אמר ליה דתנן עשירים מכיארן בכורים בקלותות של זהב ושל כסף ועניים בסלי נצרים אמר ערבה קלופה הסלים והכבירים נותנים לכהנים אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא******

אשתי אברהם א"ל אבימלך. לאור צנחנאומס שצדק תהרגו הלא הוא אמר לי אחתי היא והיא גם היא אמרה אחי הוא נביא הוא וכבר לימד אכסנאי שבא לעיר על עסקי אכילה ושתיה שואלין אותו או על עסקי אשתו שואלין אותו אשתך היא אחותך היא מכאן לבן נח שנהרג שהיה לו ללמוד ולא למד: **כי עצר עצה ה' אמר ר' אלעזר שתי עצירות הללו למה אחת באיש שכבת זרע שתים באשה שכבת זרע ולידה במתניתא תנא שתים באיש שכבת זרע וקטנים שלשה באשה שכבת זרע וקטנים ופי שבעת ארבעה באשה שכבת זרע ולידה וקטנים ופי שבעת: **בעד כל רחם אמרי דבי ר' ינאי אפילו תרנגולת של בית אבימלך לא הטילה ביצתה א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה א"ל דכתיב ויה' שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו (וגו') וכתיב ויה' פקד את שרה כאשר אמר וגו' כאשר אמר אברהם אל אבימלך אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי בהדי הוצא לקי כרבא א"ל דכתיב למה תריבו אלי כלכם פשעתם בי נאם ה' אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא **עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי אמר ליה רבא לרבה בר מרי כתיב ומוקצה אחיו לקח חמשה אנשים מאן נינהו חמשה א"ל הכי א"ר יוחנן אותן שהוכפלו בשמות יהודה נמי איכפולי מיכפל אמר ליה למילתיה הוא דאיכפל דאמר ר' שמואל בר נחמני רבי יוחנן מאי דכתיב ויהי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר ואת ליהודה כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון עד שבא משה ובקש רחמים אמר לפניו רבונו של עולם מי גרם לראובן שיוודה יהודה (ב) מיד שמע ה' קול יהודה על איבירה לשפא לא הווי קא מסקי למתיבתא דרקייעא ואל עמו תביאנו לא הווי ידע מאי קאמרי רבנן ולמשרך בהדי רבנן וידיו רב לו לא הווי סליק ליה שמעתתא אליבא דהלכתא עניותא אמר ליה דתנן עשירים מכיארן בכורים בקלותות של זהב ושל כסף ועניים בסלי נצרים אמר ערבה קלופה הסלים והכבירים נותנים לכהנים אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא******

אשתי אברהם א"ל אבימלך. לאור צנחנאומס שצדק תהרגו הלא הוא אמר לי אחתי היא והיא גם היא אמרה אחי הוא נביא הוא וכבר לימד אכסנאי שבא לעיר על עסקי אכילה ושתיה שואלין אותו או על עסקי אשתו שואלין אותו אשתך היא אחותך היא מכאן לבן נח שנהרג שהיה לו ללמוד ולא למד: **כי עצר עצה ה' אמר ר' אלעזר שתי עצירות הללו למה אחת באיש שכבת זרע שתים באשה שכבת זרע ולידה במתניתא תנא שתים באיש שכבת זרע וקטנים שלשה באשה שכבת זרע וקטנים ופי שבעת ארבעה באשה שכבת זרע ולידה וקטנים ופי שבעת: **בעד כל רחם אמרי דבי ר' ינאי אפילו תרנגולת של בית אבימלך לא הטילה ביצתה א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה א"ל דכתיב ויה' שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו (וגו') וכתיב ויה' פקד את שרה כאשר אמר וגו' כאשר אמר אברהם אל אבימלך אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי בהדי הוצא לקי כרבא א"ל דכתיב למה תריבו אלי כלכם פשעתם בי נאם ה' אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא **עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי אמר ליה רבא לרבה בר מרי כתיב ומוקצה אחיו לקח חמשה אנשים מאן נינהו חמשה א"ל הכי א"ר יוחנן אותן שהוכפלו בשמות יהודה נמי איכפולי מיכפל אמר ליה למילתיה הוא דאיכפל דאמר ר' שמואל בר נחמני רבי יוחנן מאי דכתיב ויהי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר ואת ליהודה כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון עד שבא משה ובקש רחמים אמר לפניו רבונו של עולם מי גרם לראובן שיוודה יהודה (ב) מיד שמע ה' קול יהודה על איבירה לשפא לא הווי קא מסקי למתיבתא דרקייעא ואל עמו תביאנו לא הווי ידע מאי קאמרי רבנן ולמשרך בהדי רבנן וידיו רב לו לא הווי סליק ליה שמעתתא אליבא דהלכתא עניותא אמר ליה דתנן עשירים מכיארן בכורים בקלותות של זהב ושל כסף ועניים בסלי נצרים אמר ערבה קלופה הסלים והכבירים נותנים לכהנים אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא******

קד א מיי פ"ו מהל' מלכס הלהב ח סמנ לאון רטו: קה ב מיי פ"ה מהל' חובל ומזיק ה' ט ופ"ב מהל' משובה ה' ט סמנ עשין ע טו"שע ח"מ ס"י מכב ספ"א: קו ג מיי שס הלהב י ופ"ו מהלכות דעות הלהב ו ופ"ב מהלכות משנה הלהב י טו"שע שס טו"שע ח"מ ס"י מרו ספ"א ב"ב"ה: קד ד ה מיי פ"ה מהל' חובל ומזיק הלהב י סמנ עשין ע טו"שע ח"מ ס"י מכב ספ"א: קה ו ז מיי שס סמנ טו"שע ח"מ ס"י שפ ספ"א: קה ח מיי שס הלהב י טו"שע שס ספ"א: קי ט מיי פ"י מהלכות מלכס ה' ס סמנ לאון רלב רלב: קיא י מיי פ"ג מהל' צטורים ה' ח סמנ עשין קלט:

הגהות הב"ח
(א) גב' ללאון שורה יהודה שפע כל"ל ופיתת מיד נמקת: (ב) רש"י ד"ה מקוריהו מקור שלהן ועיקרן לומר בלה עיקרם מפני שמפסיד ל"א הבא לי וכו' שרשיו ומאלל את הקור לל"ל:

לעוי רש"י
אשליייה שדו"א [אישלושדור"א] מקום הנקט. פקד.

מוסף רש"י
קדע את כסותי שבר את כדי חייב. דהיי קמחל ליה אס מלה קדע וקלט. אכל פיטח לו על מנה. פטור (יע"ד) (ב). בהדי הוצא לקי כרבא. משל הדיוט הוא. על ידי הכשעים מתגנין (שמות טו כח). ה"כשין שמתם בי. אף הדיקים נמשעם ידויה ב"ס. אותן שהוכפלו שבעת. שארון שכלל משה שמתן סס התלשים ואותן שהוכפלו על מנה ה"א לפי פרעה. ואותן שהוכפלו על מנה ה"א יהודה שהוכפלו על מנה ה"א הוכפל משום תולדות אלה טעם יש צנכר (בראשית יד. י"ג ע"ש ש"ה בספרי. ושב"ר פירשו אותן שלא כפל שמתן. מאי דכתיב יהי ראובן כו' וזאת ליהודה. אין לך צנכרת כל הכשעים מתתלת חלת חן מו" (סוטה ז) מה לך לפטור יהודה ללאון ומה ראה להתחיל צנכרת יהודה ללאון חלת ליהודה. אלא לפי שהיו עמו כל הכשעים שלקין קיים וכל יהודה מתגלגלין. אמר ללאון יזי ראוני. כלומר לראובן שלדו קיימת כלילי הוא יזי חלת יהודה ליהודה. סהה מתגלגלין (שבות י"א). עצמותיו של יהודה מתגלגלין. עמונת סהה מתגלגלין. עמונת סהה העלו ממנצרים. והוא שאמר יוסף והעליתם

את עצמותי מזה אתכם. עם עצמותיכם. והיו עצמות כל הכשעים שלקין קיימת יהודה חזקו מפי שנהיה את עצמו צנכרנו של בנימין ומטאמי לך כל הימים. אפילו לעולם הבא. והסבה נפקא לן מיד של חסס פשילו על נמאי הוא כל (סוטה י). מי גרם לראובן שיוודה. נמשעה יועי אבי. יהודה. שהודה נמשעה ממר. וכן היה מסורת צדיקים. ומלך אגדה ד' צנחנאומס כשומר יהודה נזקק ממני עמד לראובן וזמר ללאון יועי אבי. ועשויו יזי ראוני. שלדו קיימת כלילי הוא. חלת ליהודה שהוא מתגלגל (סוטה י). לשפא. למקום שמתן ממש. כמו דשף ומכומיה (סוטה י) ונכנסו עצמותיו למקום ציבור ששפו מש (שבות י"א). למתיבתא דרקייעא. לישא וליתן על שאל הכשעים (סוטה י) ולממשקל (סוטה י) יזי בר כו כל ליידי רייני לעצמו נגד מצוייו (שבות י"א). אליבא דהילכתא. לא היה זוכה למד דבר המתקבל (סוטה י).

רבינו הגנאל

יכול אפילו בדמים מיעט הקדמה: **מקוריהו.** מקור שלהן ועיקרן (ט) ל"א הבא לי קור שהוא רך לאכול וגדל סביב שרשיו כלומר כלה עיקרם מפני שמפסיד ונאכל את הקור: **גופני קני דיקני.** מדמי היין יכולין אלו לקנות קרקעות ואילו דקלי לא קני גופני אין שבחן עולה אלא לדבר מועט: **בתנאי' אע"פ שהוא נוסף לו כו'. סתמא היא ולא ר' עקיבא קאמר לה: על מנה נפטור.** בזמנ' (ג) מפרש לה: **גב' כל אלו שאמרו סלע מנה ומתאים וד' מאות דמי זושט הן: אצל לער.** שדואג על זושטו אינו נמחל לו: **שהיה לו לנמור.** דרך ארץ ולא למד מדקאמר ליה רחמנא נביא הוא דמשמע אין ממש צדצדיק ורואי אמה ליהרג: **שנכס זרע.** שזמני אשה לא יכולה לפלוט: **פי טעמא.** קצב הגדולים לפנות: **פקד.** מדלג כתיב ויפקד את שרה וכתיב פקד משמע פקד כער תחילה לאצטריך: **בדידי הוולא לני כרצא.** קוף הגדל אצל הכרוב כשצא לעקרו פעמים שנעקר הכרוב עמו ונמלא לוקה בשצילו. כלומר שכני רשע לוקין עמו: **כולנס פשעס.** אף הנביא במשמע: **עד אנה מאנסא.** ומשה ואהרן כלל: **אוסס שפופלו שמוסס.** צנרת משה' דן זבולון גד ואשר ונפתלי הודיעך הכמוז שחלשים שצבולון היו וצריך חיזוק לפיכך כפל את שמוסס לחוקס ואותן הביא יוסף לפני פרעה כדי שלא יצורו אותם להיות רשע לוקין עמו: **כולנס פשעס.** כל השצטים יאלו עצמותיהם ממנצרים ונקברו בצרך ישראל שנאמר והעליתם את עצמותי מזה אתכם (שמות יג) משמע שאף עצמותם הטלו ולא נכתב יוסף אלא להודיעך שצחו של משה שכל ישראל נמסקין צדיק והוא עסק צננות: **מגוגלין צארו.** לא היה שלדו קיימת ומחברת מפני ניוו דקאמר ליה ליעקב אס ל' אציאנו אליך ומטאמי לך כל הימים (בראשית מג) ואע"פ שנתקיים התנאי נפקא לן במסכת מכות (דף י"א): **קוללת חסס אפי' על נמאי היא צאה: מי גרס לראובן כו'.** מדרש אגדה הוא צנחנאומס מכיון שהודה יהודה ואמר לזקק מנשי עמד לראובן ואמר אני צנלתי יועי אבי: **לשפא.** נכנס כל עמס ונתחצר למקומו ששף משס. **לשפא אשליייה שדו"א בלע"ז** כנו שף מדוכתיה (סולין דף מ"ג): **אליבא דהלנסא.** לא היה מסמיעא מילתא למימר מילתא דתהוי הלכתא כותיה: **לא הוס סלקא ליה.** כלומר לא היה עולה צידו למימר שמתתא אליבא דהלכתא: **הסלון והכנורין נותנין לפסן.** והעשירים לא היו נותנין קלתומיהן לכהן: **נצרים.** שצטים: **וטמא**

ולמיטרה. לישא וליתן (סוטה י). ידיו רב לו. יהא לו נמון לריב ריבו. והאי דכתיב ידיו ללאון מתלמה הוא מתלמה של מורה